

holder til i stor Mængde i de stillestaaende, ferske Vande. Stationen ligger paa Højdeplateauet i Hovedstaden Tananarivas Udkant, og der hæver sig nu Røster for at skaffe den en Filial i de lavere Regioner af Øen samt en ved Kysten til Studiet af Havets Dyreverden.

Jordskælvet i Mexico den 3. Januar har efter de indkomne Efterretninger anrettet store Ødelæggelser. Det var ledsaget af en frygtelig underjordisk Larm og havde sit Epicentrum ca. 50 Mil fra Byen Vera—Cruz. Egnene om Vera—Cruz, Puebla, Oacaxa, Tamaulipas, Morelos og Coscomatipec har især lidt under Jordskælvet og i større og mindre Grad Cordoba, Jalapa, Calchualco, Teocelo og Cosantlau. I Jalapa blev 80 Huse ødelagt, og intet forblev intakt. Flere Landsbyer er helt forsvunden, bl. a. en i Nærheden af Vulkanen Orizaba, der havde 3000 Indbyggere. Vand- og Lysværkerne i Vera—Cruz blev ødelagt, San Francisco Floden forandrede Løb, og en gammel Vulkan, 35 Mil Nordøst for Cordoba, gav paany Udbrud. Lavaen strømmede ud, og Terrænet blev helt oprevet og krydset af umaadelige Revner. Vulkanen Orizaba aabnede et nyt Krater.

Japanerne i Syd-Afrika. Som i mange andre Forhold har Krigen i Europa grebet dybt ind i Handelsvejene. I en Rapport fra det nederlandske Handelskammer i Pretoria meddeles, at Japanernes Handelsvirksomhed i Sydafrika er tiltaget i særlig høj Grad. I 1913 udgjorde den japanske Eksport hertil kun 115,461 Pund Sterling, men i 1918 2,667,000 Pund. Af Artikler, hvoraf Eksporten i det hele til disse Egne er stor, kan nævnes Maskiner, Automobiles, Cykler, elektriske Sager, Klædevarer, Papir og Tryksvæerte.

Sahara. Den bekendte franske Sahara-Forsker, E. F. Gautier, har under Krigen besøgt det store Ørkenland, denne Gang den Libyske Ørken, om hvilken han beretter i *Annales de Géographie* 1919. Han anstiller her Sammenligninger imellem den Libyske Ørken og det algierske Sahara, og kommer til det Resultat, at der hverken i klimatisk eller geologisk Henseende er nogen Forskel imellem de to Ørkengrupper. Fladt aflejret Kalk og Sandsten danner i begge udstrakte Plateaus. Derimod er der stor Forskel paa Overfladeformerne. Medens der i det algierske Sahara findes et sammenhængende Net af Vadier, findes et saadant ikke i den Libyske Ørken. Oaserne i den Libyske Ørken er nedsænket i Plateauet, staar ikke i Forbindelse med noget Vadi-Net og menes ikke at skyldes fluviale Aarsager. Der findes vel udstrakte Terræns, dækket med Flodaflejringer, men de stammer fra en Tid, da Nilen ikke bestod i sin nuværende Skikkelse. Deltaophobninger af tertiær Alder i Vadi-Natron og ved Maghara tyder paa en ældre Nil, hvis Seng ikke faldt sammen med den nuværende. De æoliske Kræfter, der har virket saa lang Tid i Sahara, har imidlertid udsløttet ethvert Spor af den. Den algierske og den Libyske Ørken maa altsaa være to forskellige gamle Ørkener, den algierske ung, den libyske gammel. Flyvesandørkenne i det algierske Sahara, de saakaldte »Ergs«, der betyder Klitlandet, ligger i Dalene og har mange Brønde og Græsgange, som Beduinerne søger, hvorfor de ikke er saa vanskelige at berejse. Den libyske Erg er den største Sandophobning i Sahara og næsten umulig at rejse i, hvorfor den i sin største Udstrækning er ukendt. Ophobningen af Sand har

ganske besejret den fluviale Erosion. Beboerne i det algierske Sahara er mest Nomader, da der findes Græsgange nok, medens Beboere i den Libyske Ørken som Regel er bundet til visse afgrænsede Distrikter, hvor der findes Vand, og derfor mest er bofaste. Medens den algierske Sahara-Nomade med Stolthed ser ned paa Oasebeboerne, er den libyske Nomade ikke meget regnet.

Koreas Klima. I Transactions of the Korea Branch of the Royal Asiatic Society behandles Spørgsmaalet Koreas Klima, hvorefter her gøres nogle Uddrag. Som Følge af at Korea er en Halvø paa Østsiden af den asiatiske Landmasse, er Monsunens Indflydelse paa den atmosfæriske Cirkulation dominerende baade i det Indre og paa Kysterne af Korea. De fremherskende Vinde, der om Vinteren blæser fra det indre Fastland, gør Kulden ret streng. Middeltemperaturen for Januar veksler fra $+15^{\circ}\text{C}$ i Nord paa Grænsen af Manchuriet, hvor der indtræffer haarde Sneorme, til -3°C i det yderste Syd. Sommerheden er stærk paa Grund af den lave Bredde, men den afhødes dog en Del af de med Fugtighed ladede Vinde fra det kinesiske Hav. Middeltemperaturen for Juli ligger omkring 24°C . Forskellen i den aarlige Middeltemperatur er, som ses, ret stor, hvad der skyldes den vinterlige Lufttilførsel til Korea fra det Indre af Asien, hvor som bekendt Vinteren er streng. Middeldybren er 24—60 Tommer, altsaa betydelig. Vinden fra det kinesiske og japanske Hav foraarsager en udpræget Regnsæson imellem Juni og September. Bjærgenes østlige Skraaning er forholdsvis tør undtagen om Sommeren, hvor Dampene fra Kysten afsætter sig her. Korea er et rigtigt Solskinsland, og i Modsætning til her hos os i Danmark opviser den tørre, kolde Vintersæson i Korea meget længere Solskinstid end om Sommeren, hvor Dagene er længere. Sommeren kan være ret trykkende paa Grund af den høje relative Fugtighed, der i Juli gaar op til 80%, hvad der er lig Danmarks rel. Middelfugtighed. Koreas Klima karakteriseres som et anden Rangs Klima. Det er enerverende paa Grund af længere Tids fast Temperatur, høj Fugtighed, manglende Blæst og intensiv Sol.

Den berømte Polarfarer, Robert Edwin Peary afgik ved Døden i Washington den 19. Februar 1920. Han var født i Cresson Springs i Pennsylvania den 6. Maj 1856, var en Tid Landmaaler og gik derefter ind i Civilingeniørtjeneste i U. S. Marine i 1881. Fra 1885-87 var han beskæftiget ved Nicaraguakanalen og gjorde derefter Tjeneste ved Havneanlæg for U. S. Flaade, i hvilken han udnævntes til Rear-Admiral i 1911. Sin første Polarrejse gjorde P. i 1886, hvor han landede i Diskobugten i Grønland og gik ind paa Indlandsisen. I 1891 gik han med en Ekspedition paa 7 Personer, hvoriblandt Fru Peary og Dr. F. A. Cook, hvor han oprettede en Basis ved Whale Sound. I 1892 gik han med 3 Ledsagere paa en Slædetur over Indlandsisen til Independence Bay paa Nordøstkysten. I 1893 gik han atter med en Ekspedition til Whale Sound, hvor hans Hustru fødte ham en Datter. Sommerturen i 1893 mislykkedes, og hans Ledsagere opgav Ævret; men Peary, Mr. Lee og hans Negertjener Hensson blev der endnu en Vinter, og i 1895 gik han ledsaget af Eskimoer atter til Independence Bay uden at opnaa egentlige geografiske Resultater. I 1896 og 97 gik P. atter til Whale Sound paa Sommerture, hvorfra han førte en stor Del Meteorsten til Amerika.

I Begyndelsen af 1898 gik P. paa en ny Ekspedition med Skibet Windward, den varede til 1902, under hvilken han undersøgte de nordlige Grænser for det grønlandske Arkipelag og naaede op til 83° 50' nordlig Br. Atter gik han ud med Skibet Roosevelt, der bragte hans Ekspedition igennem Smith Sound til Kap Sheridan paa Nordkysten af Grants Land, og herfra gik han i Marts 1906 med Slæder mod Nord over Polarisen og naaede 87° 6' nordlig Br. I Juli 1908 satte han atter Kursen mod Nord med Roosevelt til Nordkysten af Grants Land og naaede efter store Vanskeligheder 6. April 1909 til et Punkt, der efter hans Solobservationer gav 89° 57' nordl. Br., herfra gik han ifølge sin Beretning den korte Tur med Slæder til Polen. Imidlertid kom Dr. F. A. Cook omtrent paa samme Tid som Peary hjem fra en Polarrejse og gjorde Fordring paa at have naaet Polen, hvorefter de bekendte Stridsspørgsmaal angaaende hvem der og hvem der ikke havde naaet Nordpolen.

Roald Amundsens Polarekspedition. Ifølge Meddelelser fra Roald Amundsen til Pressen er det ikke lykkedes ham foreløbig at realisere sin Drift over Nordpolaregnene. Han skal den 12. September 1919 have forladt sit Vinterkvarter ved Kap Tscheljuskin, og under en svær Kamp med Isen været nødt til at gaa imellem St. Peters Øen og Fastla det,

hvor Vandet er meget lavt i det hidtil ukendte Stræde. Videre gik Farten mod Øst over Nordenskiöld-Havet og igennem Laptec-Strædet, der skiller de Nysibiriske Øer fra Fastlandet. Herefter sattes Kursen vistnok mod Jeannette-Øen, men Skibet blev her standset af uigennemtrængelig Pakis. Med Isen drev Skibet Maud en Tid sydpaa, og da der intet Haab var om at slippe igennem den østefter, gik Ekspeditionen i Vinterkvarter i Tschaubugten indenfor Ajan-Øen. Paa Ajan-Øen traf Ekspeditionen nogle Folk af Tschuktschi- og Maqati-Stammerne. De havde deres Telte paa Ajan-Øen, men drog bort herfra den 13. Oktober for at tilbringe Vinteren i Skovene og vogte deres Rehsdyrhjorde. Med dem fulgte Dr. Sverdrup, udrustet for 8 Maaneder, for at studere disse Stammer. Saasart Isen brød op til Foraaret, skulde Rejsen forsættes til Nome i Alaska, hvor man haabede at være i Juli eller August 1920. Da disse Linjer skrives, er det endnu uvist, hvor Maud befinder sig, ligesom Rygterne om, at flere af Besætningen skulde have forladt Skibet, ikke er konstateret. Meddelelsen hertil er kommet pr. Radio-telegraf via Anadyr i Sibirien og Nome i Alaska 23 April 1920.

Kgl. Translatør, Dr. jur. Frits Holm er udnævnt til korresponderende Medlem af Det kgl. geografiske Selskab i Madrid.

Literaturanmeldelser.

The Dutch Discovery and Mapping of Spitsbergen (1596—1829.) Edited by order of the Netherland Minister of Foreign Affairs. By Dr. F. C. Wieder. Published by the Netherland Ministry of Foreign Affairs and the Royal Dutch Geographical Society. Amsterdam 1919. (124 S. Tekst med 45 Tavler, stor 4° Format).

Opdaget 1596 af den berømte hollandske Søfarer Willem Barents kom Spitsbergen i 17 Aarh. til at spille en vigtig Rolle som Basis for en storstilet Hvalfangst, især hollandsk og engelsk. Da denne i Løbet af det 18. Aarh. ebbede ud, fik Øgruppen i største Delen af 19. Aarh. Lov til at ligge ganske øde og uænset. Men i den aliernyeste Tid har den atter tiltrukket sig forskellige evropæiske Staters Opmærksomhed paa Grund af sine formodede Mineralrigdomme, og der meldte sig forskellige Interessenter med Krav paa at faa tilkendt Ejendoms- og Overhøjhedsretten over Landet, en Strid der saa vidt vides for nylic er blevet afgjort til Fordel for Norge.

Skønt Holland ikke har ønsket at deltage i dette internationale Kapløb, har det dog, og med

god Grund, følt Trang til at minde den øvrige Verden om, at det var Hollændere, der ikke blot først opdagede Spitsbergen, men ogsaa igennem mere end to Aarhundreder Stykke for Stykke afslørede Øgruppens Kyster og var ene om Æren for de Fremskridt, der blev tilført Spitsbergens Kartografi i hele dette Tidsrum. Det er over hele denne ufortrødne og fortjenstfulde Virksomhed, at det ovennævnte Værk er rejst som et storstilet videnskabeligt Monument.

Paa en Maade, der ikke er til at tage fejl af, har Forf. allerede paa Bagsiden af Smudstitlen kort og knapt i Lapidarstil angivet det, som er hele Værkets »Argument«: »Opdagelsen af et Sæt hidtil ukendte eller upaaagtede Kort har ledet nærv. Forf. til den Slutning, at Spitsbergen ikke blot blev opdaget af hollandske Søfarere, men at den videre Udvikling af Kundskaben om Øgruppen skyldes den uafbrudte Virksomhed af hollandske Forskere, som var de første til at besøge de forskellige Bugter og Kyster, paa Østsiden lige saa vel som paa Vestsiden. Fra Opdagelsen i 1596 til Enden af den historiske Periode er alle Kortene over Spitsbergen enten hollandske, eller hvis de